

Hankkeen perustiedot (www-sivulle)

Hakijan nimi/Hankkeen hallinnoija (yritys/virasto/tms.):

Ari Aimolahti/ Sosiaali- ja terveysvirasto

Hankkeen nimi:

Ryhmätoiminnasta ja ryhmävastaanotoista uusi palvelukonsepti

Kuvaus hankkeen sisällöstä (mitä tehtiin?, mitä saavutettiin?) ja yhteystiedot lisätietoihin:

Ryhmätoiminta - innovaatiohankkeen tavoitteena on ollut kehittää pitkäaikaissairauksien ennaltaehkäisyä ja hoitoa. Hankkeen käynnistyessä kehitettiin ryhmätoimintaa ja ryhmävastaanottoja kaupunginsairaalan erikoislääkäripoliklinikoilla. Sosiaali- ja terveysviraston organisaatiomuutoksen myötä vuoden 2013 alussa painopiste siirtyi terveysasemien ryhmätoiminnan kehittämiseen. Hankkeen tavoitteena on ollut asiakas- ja potilaslähtöinen toimintatapa, itse- ja omahoidon tukeminen, palvelutuotannon monipuolistaminen ja toiminnan kustannustehokkuuden parantaminen.

Hankkeessa pilotoitiin ja kehitettiin monipuolisesti erilaisia ryhmätoiminnan muotoja mm. ensitiatoryhmiä sisätautien poliklinikalla (keliakia-, koliitti- ja IBS-potilaille), kivunhallintaryhmiä fysiatrian poliklinikalla, painonhallintaryhmiä terveysasemilla ja sisätautien poliklinikalla (verkkopainonhallintaryhmät, PPP-ryhmät, HOT (hyväksymis- ja omistautumisterapia)-ryhmät, ENE - ryhmät) ja jalkaterapian ryhmiä (diabeetikon jalkaterveys). Suurin osa näistä ryhmistä on ollut vuoden 2015 aikana yksiköiden pysyvää toimintaa. Ryhmiä toteuttavat moniammatilliset tiimit ja kolmannen sektorin toimijat. Ryhmätoiminnalle on luotu toimintarunko ja prosessikuvaukset.

Vuonna 2013 perustettiin sosiaali- ja terveysviraston lihavuustyöryhmä. Työn tuloksena valmistui Lihavuuden hoito Helsingissä – palvelukartta http://helmi/Sote/ohjeet/hoitoketjut/lihavuuden_hoito/Documents/index.htm. Vuonna 2014 sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikkö asetti työryhmän valmistelemaan kaupunkitasoista lihavuusohjelmaa. Innovaatiohankkeen edustajat toimivat molempien työryhmien puheenjohtajana ja sihteerinä. Sutjakka Stadi, lihavuuden ennaltaehkäisy ja hoito Helsingissä toimenpideohjelma valmistui 6/2015. Toimenpideohjelman valmistelun aikana alkanut yhteistyö neuvolan, kouluterveydenhuollon, opiskeluterveydenhuollon, terveysasemien, sisätautien poliklinikan, työterveyskeskuksen, liikuntaviraston, varhaiskasvatusviraston, opetusviraston, nuorisoasiainkeskuksen, kaupunkisuunnitteluviraston, työväenopiston Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kansallisen lihavuusohjelman kanssa jatkuu. Yhteistyötä on tehty myös maahanmuuttajajärjestöjen kanssa. Vuoden 2015 aikana järjestettiin kaksi terveyden edistämisen tilaisuutta (ravitsemus, liikunta) moskeijassa. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) kanssa on tehty yhteistyötä sekä painonhallintaryhmiin että valtakunnalliseen Painonhallintaloon liittyen. Painonhallintatalon toiminta käynnistyy vuoden 2016 alussa.

Hankkeen avulla on vahvistettu asiakaslähtöistä ajattelua palvelutoiminnassa. Kuntalaiset osallistuivat omahoitoon tähtäävän painonhallinnan verkkopalvelun suunnitteluun. Painonhallintaryhmiin osallistuneille asiakkaille järjestettiin yhteistyössä palvelumuotoilutoimiston kanssa työpaja, jonka tulosten pohjalta kehitettiin Oloklubi Hki Facebook-palvelu <https://fi-fi.facebook.com/oloklubihki>. Palvelua pilotoitiin 2014 ja nyt hyvään oloon ja kevyempään arkeen innostavaa palvelua tuotetaan sosiaali- ja terveysviraston ja liikuntaviraston moniammatillisen tiimin yhteistyönä. Tämän palvelun tuottamiseen ovat osallistuneet myös kokemusasiantuntijat. Hanke on ollut myös kehittämässä sähköisen asioinnin palveluita mm. sähköinen terveystarkastus, jota tällä hetkellä käytetään ryhmätoiminnan tukena. Helsingin sosiaali- ja terveysviraston itsehoitosivujen kehittämisen avulla on tuettu potilaiden oma- ja itsehoitoa

Hankkeen aikana on järjestetty sosiaali- ja terveysviraston henkilökunnalle koulutusta. Ryhmänohjaaja – koulutus toteutui yhteistyössä Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa. Lihavuuden hoito ja ennaltaehkäisy Helsingissä – koulutuksia järjestettiin sekä yleisesti että kohdennetusti. Lisäksi henkilökunnalle on järjestetty koulutusta tiettyjen ryhmien pilotointiin liittyen mm. painonhallinnan verkkoryhmät Verkkopuntari – hankkeen kanssa ja kipuryhmät Lapin kipu ry:n kanssa. Lisäksi hankkeessa on toiminut neljä korkeakouluharjoittelijaa asiantuntijaharjoittelussa (2012 Helsingin yliopisto, 2013 Kuopion yliopisto, Jyväskylän yliopisto sekä 2015 Jyväskylän yliopisto).

Innovaatiohankkeen tavoitteita on viety eteenpäin verkostomaisesti. Hankkeessa on hyödynnetty organisaation moniammatillista osaamista, eri yksiköiden yhteistyötä sekä sektorit ylittävää toimintaa uudentyyppisten, laadukkaiden ja kustannustehokkuuden palveluiden kehittämiseksi. Hankkeen hallinnoija ja projektipäällikkö ovat luoneet toiminnalle ”tiekartan” ja toiminnassa on pyritty ketterään kehittämiseen. Hankkeella ei ole ollut yhtä koko hankkeen ohjausryhmää

vaan ohjaus-/projekti-/seurantaryhmät ovat muodostuneet kulloinkin kehitettävän/pilotoitavan palvelun/toiminnon mukaan.

Hankkeessa tehdyt selvitykset:

- Helsingin kaupungin erikoislääkäripoliklinikoilla toteutettavien ryhmien kustannusten selvitys
- Helsingin kaupungin sisätautien poliklinikan ENED – painonhallintaryhmiin vuonna 2010 osallistuneiden henkilöiden terveydentila vuonna 2013 Pegasos – kirjausten perusteella
- Painonhallinta - verkkopalvelun kehittäminen Helsingin sosiaali- ja terveysvirastossa
- Kivunhallintaryhmät Helsingin kaupungin ja HUS:n fysiatrian poliklinikalla – pilottiryhmien raportti
- Syksyllä 2015 ENED – ryhmiin osallistuneiden kehonkoostumusmittaukset – analyysi ja yhteenveto

Hankkeen aikana tapahtuneet muutokset hankkeen perustiedoissa
(organisaatio, kokonaisuakataulu, yhteistyökumppanit, ...)

2011–2012:

- kaupunginsairaaloiden poliklinikoiden (sisätaudit, neurologia, fysiatria ja geriatria) ryhmätoiminnan kehittäminen

2013- 2015

- Sosiaali- ja terveysviraston organisaatiouudistuksen myötä myös terveysasemien ryhmätoiminnan kehittäminen
- Kansallisen lihavuusohjelman (THL) jalkauttaminen osaksi Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston toimintaa (soten lihavuustyöryhmä, Helsinki-tasoisien lihavuuden ennaltaehkäisyn ja hoidon toimenpideohjelma)

	2012 (euroa)	2013 (euroa)	2014 (euroa)	2015 (euroa)
Innovaatorahastosta myönnetty rahoitus	(95,000	99,000	112,000	53 000 (siirto)
Rahastosta käytetty määräraha		17 623,38	91 174,83	49 672,59
Muualta saatu rahoitus		0	0	0
Oma rahoitus		5980,99	1454,17	0

Kuluerittely	Kokonaiskustannukset (euroa)	Innovaatorahaston osuus (euroa)
Palkkakulut,	113 945,83	113 945,83
joista henkilöstösivukuluja	28 371,96	28 371,96
Matkakulut	5681,19	4023,33
Ostopalvelut,	45 616,89	39 944,41
joista asiantuntijapalveluita	32 750,97	32 750,97
Koneiden ja laitteiden hankintamenot	10,38	10,38
Toimisto- ja vuokratkustannukset	20,63	
Muut menot	634,04	546,85
Yhteensä	165 905,96	158 470,08

Hankkeen aikana tapahtuneet muutokset hankkeen sisällössä
(tavoitteet, toimenpiteet, budjetti, lopputulokset, hyödyt, loppukäyttäjät, ...)

Liitteet

1. Yhteistyökumppanin lausunto hankkeen toteutumisesta
(*Lausunnossa pitää käydä ilmi miten hanke on toteutunut, sekä miten tuloksia aiotaan hyödyntää ja sisällyttää kaupungin toimintaan.*)
2. Ohjausryhmän pöytäkirjan ote, jossa loppuraportti on hyväksytty
3. Tilinpäätös